

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 160 Lei
Pe 3 luni . 85 Lei
Lunar . . . 30 Le

TELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACTIA SI
ADMINISTRATIA
Str. Romanului 1a

Inserțiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

Pentru graiul românesc

Scriitorii români cari au fost primiți cu atâta dragoste în Arad, se despart cu greu de orașul care pentru români a reprezentat un însemnat punct cultural românesc. Dacă n'ar fi fost decât „Tribuna” pe care noi toți intelectualii din vechiul Regat am prețuit-o ca unul din cele mai bune ziare românești, dacă n'ar fi fost iarăși decât „Românul” în care graiul nostru a strălucit vreme îndelungată, noi am avea puternicul motiv să ne uităm cu părerea de rău a despărțirii în clipa când vagonul se va duce spre Timișoara.

Dacă cuvântul „apostolat” ce ni s'a spus cu atâta drag în orașele scumpului Ardeal, e poate prea mult, în schimb entuziasmul și dorința noastră de a plăti o veche datorie reprezentată prin venirea în vechiul Regat a atâtor cărturari, începând cu Gheorghe Lazăr, trebuie să fie dată în toată plinătatea voinței noastre.

Fiindcă graiul românesc a fost și va rămâne cea mai puternică a noastră armă, în numele lui ne înclinăm și noi, precum în fața o strămoșii și în numele lui, și zămăni pentru el, către cele frumoasele țări ale Ardealului și Banatului.

Alfred Moșoiu.

Activitatea literară a scriitorilor români.

Profittând de amabilitatea — cu care sunt înzestrate sufletele mari ale adevăraților artiști, m'am adresat scriitorilor români — cari au fost timp de două zile oaspeții orașului nostru — cerându-le să-mi spună ce anume lucrări intenționează a da luminei tiparului, am primit următoarele răspunsuri:

LIVIU REBREANU:

— Revăd pentru ultima dată noile romane intitulate „Mîinunea minunilor” și „Rascoala” cari vor apare în decursul acestui an.

AI. CAZABAN:

„Actualmente nu lucrez nici o operă literară și în curând va apare „Vânătoarea în Delta” o carte comandată de către Ministerul de Domenii”.

N. DAVIDESCU:

„Am sub tipar patru volume și anume: unul de poezii, altul de nuvele și două de critică”.

M. RADULESCU:

„În afară de revista la care lucrez actualmente în colaborare cu prietenul Alfred Moșoiu, am în lucru ultimul act dela o nouă lucrare a mea „Bizanț” dramă în versuri în 4 acte”.

ALFRED MOȘOIU:

„Lucrez și sper să și pot preda Teatrului Național în stagiunea anului 1923—1924 o nouă lucrare dramatică al cărei titlu nu este încă stabilit”.

REP.

General francez Le Rond la Oradea-Mare.

ORADEA-MARE. Locuitorii orașului au făcut o primire grandioasă, șefului misiunii militare aliate, generalul francez, Rond. La gară a fost întâmpinat de către capii autorităților civile și militare. În cursul zilei d. general a trecut în revistă trupele cari se găsesse cu garnizoana în localitate.

Parlamentul.

BUCUREȘTI, 9. — În sedința de azi a Camerii d. Leonte Moldoveanu a depus un proiect de lege pentru interpretarea legii de închiriere.

Proiectul prevede ca numai chiria din 1916 se va putea majora întreit și nici decât chiriile deja ridicate ulterior. Domnul ministru Florescu prezintă un proiect de lege referitor la moratoriul datoriiilor externe.

După aceste s'a luat în dezbateri proiectul referitor la importul zaharului și impozitul ce urmează a se stabili. D. deputat Aslan își exprimă îngrijorarea ca impozitul asupra zaharului va contribui la scumpirea vieții.

D. ministru Sasu, da lamuriri oratorului declarând ca proiectul intenționează facilitarea unui control mai leninjos din partea Statului. Dnul Leonte Moldoveanu obiectează că proiectul nu este clar redactat. Cere suspendarea sedinței.

După pauză d. Sasu cere scoaterea dela ordinea zilei a proiectului, pentru a i-se putea aduce modificările și întregirile pe lângă observarea propunerilor cari s'au făcut. — (Rador).

Palatul Cultural.

Concertul Aca de Barbu și Nicolescu-Basu

Am anunțat la timp, că dra Aca de Barbu împreună cu dl Nicolescu-Basu, doi excelenți cântăreți cu care țara se poate mândri, vor da în Palatul cultural un concert. Sâmbătă, 12 Mai, a. e.

Aflăm, că acompaniamentul va fi sustinut de drul Carol Szelle un fin muzicant din Arad, care s'a relevat de atâtea ori cu succes în fața publicului arădean.

Bilete se pot cumpăra la librăria Bloch.

Marchizul de Priola.

Cinic dar ispititor, și detractat dar frumos — este Don Juanul modern pe care ni-l prezintă în senă H. Levadan, — într'o atmosferă viciată și pe care încă mai mult o coboară eroul. O coboară până în măsura în care poți simți un amestec de cărbă și de milă, și te poartă în labirintul unei tragedii profund omenești, care te sufocă și din care răzbești doar prin dorința mare de purificare.

Si figura lui apare simpatică tocmai poate pentru că îți dă înboldul de a te ridica peste mocirla aceia și te simți într'un fel că ești dator aceluia, care se prăbușește din vinile-i prea multe, pentru a, pilduitor, să îți arate cărarea spre care dacă te îndrepti ești merit perzării.

Dar o latură umană încă nu-i lipsește acestei tragedii, care este a unui om trăit în belșug, cu risipă de viață și în primăvară de plăceri.

Este poate aceia a prea puținii culpe personale și a prezentei unei fatalități care covârșește, în generație, în generație, pe bameții cari trăiesc din prea mult belșug, și care îi osândește în masași.

Căci ce vină au ei alta decât dorința firească de-a se ridica din plăceri în plăceri și de-a cuceri, de a supune... Ei, Don Juanii, cari sunt multi în cursul istoriei și sunt încunjuțați cu un fel de aureolă populară tocmai fiindcă reprezintă ceva din generalitatea omenească, ce rezidă în orice suflet: Rezuma, — goana după un ce necunoscut și atracțiunea spre un vesnic albastru ce nu îl putem niciodată simți complet și potolitor pe deplin al sufletului: iubirea.

Acolo e medjevalul Enrie al Albionului, care transformate într'un fel de local de rendez-vous palatul regal al poporului rigid și fără patime. Sau este sirul lung de robi și amorului, cari au fost ultimii Caesarși ai Romei, ori pontificii magnifici dela Vatican.

Si în sfârșit — clasicul reprezentat și legendarul erou: Ducele de Tenoria din Sevilla, Don Juanul celebru și imortal, spaniol și meridian care supunea fără milă dar în cântecele cele mai insinuante, crud dar în serenade neîntrecute, sîret, cu flori gingase și vorbe dulci, pe frumoasele Andaluziene cu ochii îmbijați de lumină și sângele ferbinte.

Totți — apar într'un fel ce îți cere din departe sentimentul milei și îți smulge vorbe de indulgență: îi poți intelege.

Dar revenind la marchizul nostru, poți intelege încă ceva: Realitatea personajului care trăește aproape sub ochii noștri și idealismul care alunecă de sub observația acestui spirit epicurean.

La fel ca în vremurile noastre.

Si aci este tocmai trebuincioasă purificarea. El ne sfătuiește să revenim la o alta iubire sau mai bine zis la iubirea adevărată: a iubi ca Dante o Beatrice pentru întreaga viață, sau un Hermann iubind idilic și curat pe Dorotea or vrând iubirea sfâșietoare de dureroasă dar mare alui Romeo cu Julieta.

Dorința de purificare. — În a privi femeia iar cu respect și cu cinstirea sentimentelor curate — să fie sufletul din nou o vază maestrul alcătuită cu peretii gravati în simboluri mari — și în ea într'un pamânt feritil aruncată semănta iubirii să deschidă cu petale moi, albe — florile vieții. — Ale adevăratei vieți.

TIBERIU VUIA.

Ne-a sosit un
stoc mare de

pălării de paie

pentru domni, cari se vând cu prețurile cele mai convenabile

„Aradul”

Federala cooperative-
lor sătești Piața Avram Iancu No. 19.

Prețul unui exemplar 1 Leu 50 bani.

Telegramme.

D. Al. Vaida-Voevod — în America.

BUCUREȘTI. 9 Mai. Asociația românilor în America a invitat pe dl. dr. Alex. Vaida, la un turneu de propagandă.

O întrunire în chestia funcționarilor.

BUCUREȘTI. 9 Mai. Eri s'au întrunit directorii de servicii ai tuturor ministerelor, cu care ocaziune au primit propunerea referentului emisiunii bugetare, dl. Fr. Lalescu, conform căreia din suma globală de 500 milioane ce s'a votat pentru funcționari, se vor împărți și funcționarii Cfr.

Oscar Jászy la Oradea-Mare.

ORADEA-MARE. — Măino sosește în localitate: Oscar Jászy fost ministru al Ungariei în 1918. (Rador)

Prelungirea prohibirei exportului de vițe.

BUCUREȘTI. — Din cerceri bineinformate se anunță, că prohibirea exportului animalelor care expiră la 1 Iulie, va fi prelungită pe un termen nedeterminat.

Unul dintre luptătorii idealului: Sculptorul Ladea.

Ce departe suntem noi de acele vremuri de aur frumuseță sufletească, în care a trăit „Wilhelm Meister” al lui Goethe, ori cărturari peregrini ai noștri, din Moldova, cari se adaptează la mănăstirile cu tiparnițe, sau fie și numai vremurile în care, cu dorul de apostol, înghesuș între culise de carton și rătăciți pe plajurile Ardealului buciumatul Eminescu, căuta mirajurile artei.

În vremea noastră de materialism acut, epocă care închișează într'însele suflete mari, par cu desăvârșire fără înțeles, și tradiția lor răsturnată este călcată în picioare.

Cu toate acestea, romanticismul lor, fragmentat în crâmpce se încăpăținează încă să trăiască aici, prin individualitățile cari se strecoară printre noi, dărze stăruitoare, stăpânite de cea mai curată patimă a omului: Patima Idealului.

Pe unul dintre aceștia îi avem în mijlocul nostru. Cu un nume simplu el s'ascunde fără pretențiuni în lumea bizară și atât de dușmană lui. Căci dacă sculptorul Ladea aproape un copil nu ar simți indiferența în jurul său, desigur s'ar opri în goana-i mare de viață și-ar găsi un loc de trai, și s'ar odihni. Dar el are imaginea visurilor care îl ispitesc. În sufletul lui care isbucnește în privirea-i luminoasă încadrată într'o față vestejită din vremea de timpuriu, el duce dorul frumosului.

Este un îndrăgostit al lutului în care își dă expresie, cu toată a lui tinerețe în suflet.

Și în lucrările lui, pe care le execută cu o admirabilă gingăsie și cu o rară pricepere s'ascunde acest suflet de elită.

Când stai de vorbă cu dânsul, răscolindu-și sufletul și se destăinuie frământat de dorintele ce nu se mai împlinesc:

Capodoperele mari din apusul culturii centrelor bogate în studii... să învețe, să lucreze, dar simțurile, indiferența, vitregia sortii...

Și împins de visuri dulci, în realitate aspră, îl văd pare că așa cum eri l-am întâlnit în căminul sărăcăcios din București, acum anul sau pe străzile Clujului, pe o ploaie toamnătică. Îl văd mâine plecând iar, spre orizonturi mari cari ispitesc. De ce trebuie să se frământă cu atâta talent și atât de părăsit totuși... (t. v.)

Dela C. F. R.

În ziua de 26 Mai a. e. actualul comitet al consumului CFR. local va fi dizolvat, urmând să se facă o nouă alegere, în rândurile cărora — după informațiile avute — nu vor intra decât pensionarii CFR., urmând ca numai pentru anulate îndrumări să se accepte și provizionatul câtorva funcționari activi.

INFORMAȚIUNI.

— Toți domnii cari au subscris cotizații pentru susținerea ziarului „SOLIDARITATEA”, sunt invitați, pe această cale, să ia parte la adunarea generală care se va ținea Duminică la orele 11 a. m. în sala mică a Primăriei.

— În ziarul „Dumineața” cu data de 8 Mai a apărut știrea că 8 elevi de liceu din Arad, îmbătați de filmele senzationale cinematografice, au fugit în Egipt.

Aducem la cunoștința publicului că elevii numiți nu sunt de la liceul românesc.

— O telegramă anunță din Paris, că Universitatea din Lyon a decernat titlul de doctor honoris causa, profesorilor români Cantacuzino, Iorga și Racoviță.

Gestul prin care aliații noștri Franța ține să acopere cu onoruri pe trei dintre cele mai reprezentative figuri ale culturii românești, este încă o dovadă a prestigiului de care țara noastră se bucură în Apus. Distincția onorează pe cei cărora le este acordată și implicit — este menită să strângă relațiile de bună amicitie ce există între țara noastră și poporul de elită din Apus.

— Eri a fost semnat la ministerul de externe din Praga un protocol prelungind cu încă 3 ani tratatul de alianță defensivă încheiat între România și Cehoslovacia în ziua de 23 Aprilie 1921.

— Regina Maria a închiriat la Sovata o vilă dela 1 lună până la 15 August.

Chiriile în această localitate s'au ridicat în mod exorbitant: Până la 400 lei pe zi o cameră

— Serbarile naționale-culturale ce se fac la Blaj în zilele de 14 și 15 Mai, în amintirea zilei de 3 (15) Mai 1848, vor avea anul acesta o strălucire deosebită, cu prilejul împlinirii a 75 de ani dela marea adunare de pe Câmpia Libertății.

Blajul face cele mai mari pregătiri pentru aceste serbari la cari invită cu căldură, nu numai școli și tineret, ci pe toți acei ce vor să-și înalte sufletele prin evocarea vremilor de glorie dela 1848.

— În urma unui acord stabilit de CFR. se pot expedia mărfuri și colete din România pentru Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Austria și Germania.

— Primim:

În articolul „Scriitorii români în Arad” apărut în No. 32 al ziarului „Solidaritatea” se spune că „serbarea cercetăseacă putea să aibă loc ori-când numai în această Duminică nu”.

Se vede că autorul articolului a scăpat din vedere că „Sft. Gheorghe” este patronul tuturor cercetășilor din lume, că serbarea era hotărâtă cu două luni înainte pentru a fi făcută în ziua patronului lor și că de acest fapt a fost anunțat și Al-teta Sa Principele Carol. — I. D.

Din Cluj se anunță:

Sâmbătă duminică poliția centrală a primit o telegramă dela postul de jandarmi Ciucea prin care se anunță că la vila dlui Octavian Goga, din acea comună în noaptea precedentă a fost spart garajul de către niște necunoscuți cari au furat piese de automobil în valoare de 20.000 lei.

Poliția noastră făcând cercetări până seara a reușit să aresteze pe hoț, care nu e altul decât un ciferist.

Hoțul a fost înaintat sub escortă postului de jandarmi Ciucea, pentru continuarea cercetărilor.

— În urma demersurilor făcute de d. dr. Ioan Bănu, singurul deputat al românilor din Jugoslavia, românii din Sân-Mihai acuzați de revoltă contra autorităților comunale, au fost puși în libertate după o lună închisoare. Curtea de Apel din Novisat a liberat în 30 Aprilie pe cei 6 arestați (Trifu Tăran, Dimitrie Tăpălagă, Panta

Ardelean, Panta Gătăjan, Lazăr Muntean și Vasa Ardelean) rămânând ca sentința definitivă să se aducă mai târziu.

— Ministerul de război a hotărât să așeze mormântul Soldatului necunoscut în Parcoul Carol din Capitală.

Solemnitatea se va face în ziua de 10 Mai anul ert.

— Din Mediaș sosește știrea, că la Bazna, s'a dat de un non strat de gaz metan, așa că producția acestei regiuni va crește mult în curând. Noul put de gaz metan va fi pus în legătură cu conducta orașului Mediaș, care și până acum era lumănat cu gazul metan din Bazna.

Producția descreșcând mereu în ultimele luni, populația și industria orașului Mediaș a avut mult de suferit, așa că noua descoperire pare a avea mare importanță pentru dezvoltarea economică a regiunii Târnavelor.

— Din Timișoara ni-se anunță sosirea în localitate a scriitorilor români. Li-s'a făcut o primire grandioasă, asistând pe lângă autorități și public imens. — toate școlile din localitate.

Astăzi, 9 Mai, va avea loc șezătoarea literară anunțată.

O nouă secție Hidroterapeutică. La băile arteziene S'may s'a înființat o nouă secție Hidroterapeutică, care se va da folosinței marelui public la 12 Mai a. c.

Cura de băi accido-carbonatice, de sulfat și sare.

Bala deschisă pentru domni duminică la 6 și 1/2—1, iară pentru dame dela ora 2—6.

Bursa.

ZÜRICH, 9 Mai — Berlin 155, New-York 55575, Londra 2564, Paris 3690, Milano 2695, Praga 164750, Budapesta 1050, Belgrad 510, Varsovia 117, Viena 78.

BUCUREȘTI, 9 Mai — Paris 1383, Berlin 60, Londra 966, New-York 209, Milano 1025, Elvetia 3750, Viena 2965, Praga 628, Budapesta 410.

VALUTE. — Napoleon 800, mărci 80, leva 152, lira otomană 130, funți englezi 960, franci francezi 1410, franci elvetieni 3775, lire 1000, drachme 255, dinari 205, dolari 209, mărci poloneze 53, coroane austriace 2925, coroane ungare 350, socol 615.

No. 238/1923. b.r. adv.

Convocare.

Pentru ținerea adunării generale extraordinare fixeze termenul 27 Mai a. e., orele 9 a. m. în sala de ședințe a Baroului avocaților (Strada Consistorului 6 (25).

Ordinea de zi este următoarea:

1. Alegerea decanului și alor 5 membri în consiliu.

2. Alegerea unui delegat în consiliul general al avocaților.

Timpul de votare: orele 10—1 a. m. și 3—5 p. m.

Faie atenți pe dnii avocați, că în sensul art. 61. al legii pentru organizarea și unificarea corpului de avocați votul e obligatoriu și lipsa nejustificată dela adunarea electivă dă loc la o amendă.

Art. 104 al regulamentului. Candidaturile se vor anunța cu cel puțin 5 zile înainte la Secretariatul corpului de orice avocat cu consimțământul candidaților. Se vor putea propune liste de candidați sau candidaturi individuale. — Se va percepe 200 Lei de fiecare candidatură pentru cheltuelile alegerilor.

Arad, la 7 Mai 1923.

Dr. Iustin Marșieu, m. p. decan.

Redactor responsabil: LAURENȚIU LUCA.
Cenzurat: Dr. NICHI.

TEATRU, CINEMATOGRAFE

Teatrul orășenesc.

JOI: matineu: „Bajadera”; seara: „Perla din Kuba (ab. A), operetă, premieră.

VINERI: „Perla din Kuba” (ab. B).

SAMBATA: „Perla din Kuba (ab. C).

JOI se va reprezenta în matineu cu concursul dlui Béja Tömpe, nouj bonvivant al Teatrului „Bajadera”.

VINERI seara se va reprezenta comedia bufă „Perla din Kuba”, ce s'a jucat cu mult succes la Berlin.

Apollo.

JOCELYN, roman de amor din timpul revoluției franceze, în 10, 11, 12, 13 Mai în Apollo.

Revoluția franceză a dat naștere acestui romanticism frapant, în care se găseau cele mai bizare situații și caractere. Așa este și istoria și caracterul tânărului preot Jocelyn, care ca tânăr îndrăgostit renunță la visurile sale și la părțile sa de avere, ca să se poată mărita sora lui; alungat de terorismul revoluționar renunță la amorul său pentru a se supune dorinței episcopului său să se facă preot pentru a-l putea spovedi înainte de a fi dus pe esafod. Renunță la toate pentru a-și afla fericirea visată ca tânăr mângându-și sufletul revoltat contra nedreptăților lumii descoperate în urma păcatelor din trecut, cari au produs mișeliile din prezent ale masselor turburate răzbuțătoare, dușoșie și grozăvii, virtuți și păcate ne înalță și ne zgudue în piesa aceasta de un splendid romanticism.

Urania.

FI NEVASTA MEA, comedie în 5 acte în URANIA. În zilele de 11-12-13-14 Mai va rula la cinema Urania, o admirabilă comedie franceză a cărei obiect este pățania și tragerea pe sfoară

a unei mătuși care nici cum nu vrea să-și dea nepoata după vărul ei Max. Acesta însă se folosește de toate mijloacele și învinge toate piedecile, până își poate lua de soție pe adorata sa verișoară pe Mary. Humorul sincer, situațiile comice ne amuzează în întreaga piesă.

Societatea publică județeană Arad.

Nr. 900/1923.

Licitațiune.

Subsemnata direcțiune în baza §§-lor 72—83 a contabilității publice prin aceasta escrie concurs la licitațiunea publică pentru combustibilul necesar spitalului județean din Arad, cu termen de licitație pe 24 Maiu 1923 la ora 10 a. m.

Condițiunile de licitație să pot vedea în cancelaria spitalului în orele oficioase în fiecare zi de peste săptămână.

Arad, la 7 Maiu.

Dr. Ioan Groza,
directorul spitalului.

România :: Comisiunea Administrativă a județului Arad.

Nr. 263/1923. C. A.

Concurs.

Pentru posturile de brigadieri silvici, organizată în județul Arad, în conformitate cu dispozițiunile regulamentului de serviciu și disciplinar al brigadierilor silvici Nr. 904—1900, devenite vacante și remunerate cu salariu anual de 1400 Lei, adaus de scumpete 1400 Lei, indemnizație de chirie 300 Lei, echivalent pentru lemne și pământ 600 Lei, total 3700 Lei, se

publică concurs cu termen de 15 zile, adică până la data de 15 Maiu 1923.

Cei cari reflectează la aceste posturi, sunt obligați a înainta Comisiunei Administrative a județului Arad în termenul fixat mai sus cererile din preună cu actele prin cari dovedește aptitudinea lor conform cerințelor §-lui 37 art. XXXI din 1879.

Arad, la 27 Aprilie 1923.

Subprefect: Dr. Joe German.

PE RUSALI primește încă curățirea și modelarea **pălărilor**

LEOPOLD GOTTLIEB

maestru pălărier din baracul vis-a-vis de Hotel Central.

Vărăria din Vața de jos

livrează var pentru revânzare și clădit, numai în cantități mari. Vărul e alb, ars cu lemne. Proprietar:

WILHELM B. KLEIN

exploator de pădure, Arad. :: Telefon 3-22.

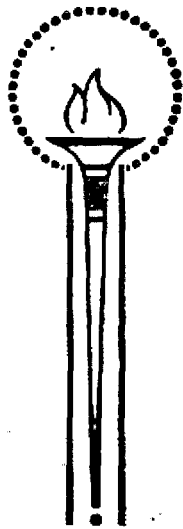
Antreprenorii

David și Iosif Pellegrini

Arad, Strada Gheorghe Lazar Nr. 11.

Execută totfelul de lucrări în beton, beton armat, piatră și pavaje.

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE
CELE MAI AVANTAJOASE LA
SOLIDARITATEA
ARAD, STRADA ROMANULUI 1a.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
CENTRALA: ARAD (ROMANIA).

SUCURSALE: IN CHIȘINEU, ȘIRIA, BORȘINEU
ȘI RADNA JUDEȚUL ARAD (ROMANIA).

IN CASELE PROPRII.

Capital societar și fonduri proprii: 20,000.000 Lei.
Depuneri spre fructificare: 80,000.000 Lei, din care o parte considerabilă sunt depuneri americane.

RAMURI DE OPERAȚIUNI.

Execută tot felul de operațiuni de bancă
Acordă: Imprumuturi cambiale.

hipotecare.

de lombard (pe gaj de efecte).

Financiază întreprinderi industriale, comerciale și agricole.

Cumpără și vinde monede străine (Dollari, Mărci, Lire, Franci și alte valute).

Primește depuneri spre fructificare pe libele și în cont curent

Primește bani din America ca depuneri, ori pentru inmanuare partidelor în Tară.

Efectuește comisiuni primite din America în afacerile emigranților.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din Tară și străinătate.